

Statenmededeling

Onderwerp

Eindrapport taskforce natuurbranden

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4213995

PS: 4247402

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- het eindrapport van de taskforce natuurbranden
- de beslissing van GS over dit eindrapport en de daarin beschreven rol die de taskforce ziet voor de provincie

Aanleiding

In 2011 is door de commissaris van de Koning een taskforce natuurbranden ingesteld. Dit deed hij samen met de voorzitters van de drie Brabantse veiligheidsregio's als reactie op de grote branden op de Strabrechtse heide (2010) en op de Kalmthoutse heide (2011) en naar aanleiding van de daarmee samenhangende inspectierapporten over natuurbranden.

Kalmthoutse heide (2011)

In deze inspectierapporten concludeerde de Inspectie Veiligheid en Justitie dat Nederland niet goed is voorbereid op onbeheersbare natuurbranden en dat gemeenten, hulpdiensten, natuurbeheerders en ondernemers beter moeten samenwerken om onbeheersbare natuurbranden te voorkomen en om de schade beperkt te houden bij toch optredende natuurbranden.

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4213995

PS: 4247402

De taskforce natuurbranden heeft inmiddels een eindrapport opgeleverd waarin voor alle partners aanbevelingen zijn opgenomen. In het eindrapport beschrijft de taskforce ook de rol van de provincie en stelt het voor om natuurbrandpreventie een plaats te geven in het provinciale beleid en te implementeren binnen de provinciale organisatie. Daarnaast ziet de taskforce een rol voor de provincie om te zorgen voor coördinatie van natuurbrandpreventie met en tussen de externe partners.

Bevoegdheid

Natuurbrandpreventie is geen wettelijke taak voor de provincie. Het behouden van onze natuur met eventueel daarin cultuurhistorisch erfgoed, vrije tijdeconomie, verkeer en infrastructuur sluiten wel aan op de kerntaken van de provincie. Voor wat betreft coördinatie met externe partners handelt de commissaris, als rijksheer, op basis van zijn ambtsinstructie om de samenwerking te bevorderen.

Kernboodschap

1. *Het college heeft besloten om natuurbrandpreventie te beschouwen als een onderwerp van belang voor de provincie Noord Brabant en natuurbrandpreventie waar mogelijk en indien nodig te verinnerlijken in provinciale werkzaamheden en beleid.*
 - 1.1 Het voorkomen van onbeheersbare natuurbranden draagt bij aan veiligheid in en rond natuurgebieden.
 - 1.2 In het in 2016 gepubliceerde Nationaal Veiligheidsprofiel is aangegeven dat het risico van Natuurbranden verder kan toenemen. Dit risico is gebaseerd op de verwachting dat er de komende tientallen jaren meer (buitenlandse) toeristen in onze natuurgebieden gaan verblijven. Hierdoor komen er wellicht meer campings of huizenparken bij. Dit is weer het gevolg van klimaatverandering (langer mooi weer in zomerhalfjaar). Ook zorgt klimaatverandering voor periodes met meer droge natuur.
 - 1.3 Natuurbrandpreventie is nodig vanwege de reële mogelijkheid van aanzienlijke economische en maatschappelijke schade. Er moet worden gedacht aan schade aan flora & fauna, erfgoed, vitale infrastructuur, ontwrichting van het verkeer of een terugval van toerisme en recreatie. Bij de brand op de Strabrechtse heide moest de A67 een etmaal worden afgesloten en het scheepvaartverkeer in het Wilhelminakanaal worden stilgelegd vanwege de bluswatervoorziening. Van de duinbranden in Noord-Holland is bekend dat de recreatieve inkomsten

in het eerste jaar na de duinbranden met 60% terugvielen, en deze waren drie jaar later nog steeds 40% lager dan voorheen.

- 1.4 Met natuurbrandpreventie beschermen wij onze investeringen in en rond natuurgebieden. De provincie investeert en subsidieert miljoenen euro's, niet alleen in natuurbeheer en natuurontwikkeling (zoals via het Groen Ontwikkelfonds Brabant). De provincie investeert evenzeer in cultuurhistorisch erfgoed, vrije tijdeconomie (pretparken zoals de Efteling en de Beekse Bergen), verkeer en infrastructuur in en rond onze natuurgebieden. Met het reduceren van natuurbrandrisico's maken we niet alleen het verblijf in en nabij natuur- en recreatiegebieden veiliger, maar we beschermen ook deze investeringen. Dit alles is goed voor het woon- en vestigingsklimaat van onze provincie.

- 1.5 De provincie kan eenvoudig het werk van de driemanschappen bevorderen. Een driemanschap is een samenwerkingsverband van gemeente(n), veiligheidsregio/brandweer en natuurbeheerder(s), onder leiding van een burgemeester. Het is aan dit driemanschap om de realisering van de risico-reducerende maatregelen te organiseren en te coördineren. Onderstaand enkele mogelijkheden:
- a. Bij het afgeven van een subsidie voor een natuurgebied of attractiepark in een natuurgebied op te nemen dat de eigenaar een inspanningsverplichting heeft om naar zijn mogelijkheden bij te dragen aan het voorkomen van een onbeheersbare natuurbrand (zorgplicht);
 - b. Bij de verkoop van grond in de verkoopovereenkomst op te nemen dat de nieuwe eigenaar een inspanningsverplichting heeft om in overleg te treden met het driemanschap en naar zijn mogelijkheden bij te dragen aan het beheersen van een natuurbrand (zorgplicht);
 - c. Door in de omgevingsvisie en de relevante thematische programma's natuurbrandpreventie op te nemen als één van de doelen zodat het vandaar betere borging kan krijgen in nieuw beleid.

2. *Het college heeft besloten om als provincie te zorgen voor samenwerking en coördinatie van natuurbrandpreventie met externe partijen en het operationeel houden van de RIN webapplicatie (Risico Index Natuurbranden) ter ondersteuning van de driemanschappen, zijnde de gemeenten, veiligheidsregio's en natuurbeheerders.*

- 2.1 De gemeenten, veiligheidsregio's en natuurbeheerorganisaties zitten vrijwillig in het driemanschap. Er is een aanjager nodig om de aandacht voor het onderwerp op de agenda te houden en de samenwerking tussen de driemanschappen te bevorderen.
- 2.2 De provincie heeft een rol als gebiedsregisseur landelijke gebied. Projecten voor het landelijk gebied richten zich op het versterken van natuur, recreatie, landbouw, milieukwaliteit en sociaaleconomische vitaliteit. Provincies werken samen met gemeenten en maatschappelijke

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4213995

PS: 4247402

organisaties (zoals Natuurmonumenten). De provincie maakt het beleid en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van dat beleid door de verschillende partijen.

- 2.3 De taskforce heeft ook geconstateerd dat het realiseren van natuurbrandpreventieve maatregelen vaak wordt bemoeilijkt doordat niemand echt probleemeigenaar is en niemand doorzettingsmacht heeft. Dit komt omdat er in Nederland in wet en beleid geen duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling bestaat rond natuurbrandpreventie. Wij vragen hiervoor aandacht bij het ministerie van Veiligheid & Justitie om tot landelijke afspraken voor een adequate verantwoordelijkheidsverdeling te komen.

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4213995

PS: 4247402

Consequenties

De werkzaamheden die hierbij komen kijken worden opgepakt in de bestaande werkzaamheden/activiteiten van de betreffende opgaven. Dit zonder extra formatie. Ervaring tot nu toe leert dat het vaak gaat om relatief kleine inzet van medewerkers. Aanleiding is bijvoorbeeld als een driemanschap een probleem ervaart met het provinciale beleid of als er een natuurlijk moment is binnen de provinciale organisatie zoals met de omgevingsvisie en de relevante thematische programma's.

Communicatie

Het eindrapport is gedeeld met het ministerie van Veiligheid & Justitie en de driemanschappen (gemeente, veiligheidsregio, natuurbeheerders) van de 21 grootste natuurgebieden in onze provincie. In 2016 heeft de commissaris voor onze 21 grootste natuurgebieden de driemanschappen "geïnstalleerd". Het gaat om de volgende natuurgebieden:

Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost	Veiligheidsregio Midden- en West Brabant	Veiligheidsregio Brabant Noord
Leenderbos / Malpie	Grenspark De Zoom en Kalmthoutse Heide	Maashorst en Reeker Heide
Strabrechtse Heide	Brabantse Wal	Boswachterij St. Anthonis
Liesselse en Vlierdense Bossen	Rucphense bossen	Vughtse Landgoederen
Deurnese Peel en Mariapeel	Landgoederen zone Zundert (Pannehoef)	Overloonse Duinen
Grote Peel	Boswachterij Ulvenhout Chaam	
Stippelberg	Boswachterij Dorst / Vrachelse Heide	
Oirschotse Heide	Kampina en Oisterwijkse bossen	
De (vijf) Kempische landgoederen (De Utrecht, Gorp en Rovert, Nieuwkerk, De Hoevens, Regte Heide)		
De Kempen		
	Loonse en Drunense duinen	

Vervolg

-

Bijlagen

1. Eindrapport taskforce natuurbranden: Door het vuur voor veilige natuur.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer H.C. Smit, (073) 681 21 13, hcsmit@brabant.nl,
afdeling Kabinetszaken van eenheid Algemeen Directeur.

Opdrachtnemer: de heer R. Brekelmans, (073) 681 22 93,
rbrekelmans@brabant.nl, afdeling Kabinetszaken van eenheid Algemeen
Directeur.

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4213995

PS: 4247402